

انفکشن برانشیتیس

(Infectious Bronchitis)

د دی رنځ واقع کیدل
په افغانستان کی
پېژندل شوي.

۱. تعريف

انفکشن برانشیتیس (IB) Infectious Bronchitis د الوتونکو یوه سخته ساری ناروغی ده چه په توله نری کی موجود ده چه تنفسی سیستم ستونزی او د حاصلاتو دکم والی سبب کیږي.

۲. عامل

کورونا ویروس (Corona virus) او انفکشن برانشیتیس ویروس (Infectious bronchitis virus) د دی رنځ عاملین دی. د دی مخلتف نژادونه دی چه د مرض د تولید د قوت اندازه ئی فرق کوي ځینې د دوى په پختورگو باندي حمله کوي او زخمونه پکښی منځ ته راوړی.

۳. انتقال

د دی مريضي انتقال معمولاً د تماس او د هوا له لياري د دی ویروس اخيستي او د نورو موادو د خورلو څخه کوم چه د پېزی په افرازاتو او غایطيه موادو ککر شوی اوسي منځ ته راځي ملوث خواره او او به، د خاوری او ملوثو موادو سره تماس، په رنځ اخته الوتونکو او یا د هغوي د سامان الاتو اخيسته د دی مرض منبع تشکيلوی. انتقال له یوه فارم څخه و بل فارم ته د ملوثو اشخاصو د تګ او ملوثو سامان الاتو او موترانو د تماس په نتيجه کی منځ ته راځي. که یو الوتونکي لدی رنځ څخه جور پاتی شی نو بیا د خو اونیو پوری دا ویروس له خانه څخه چاپېریال ته خپروی. د هګکو له لياري انتقال د مرض صورت نیسي.

په افغانستان کی د خاریو ساری رخونه

۴. نوع د حیوان چه پری مبتلا کړو

IB د چرګانو رنځ دی. چرګان د عمر په ټولو برخو کی د دی رنځ په مقابل کی حساس دی اما شدت د مرض نظر په عمر سره فرق کوي.

۵. کلینیکی نښی

د مرض پته دوره ۴۸-۳۶ ساعتونو پوری ده. اخته چرګان ستري او په گرم ځای کی راغونېږي. کلینیکی نښی ئی عبارت د ټوخي، پرنجیدل، انتیسی، خرخر، د پزی افزایات او خیری لرونکو افزایاتو بهیدل له ستري ځخه دی. د ۱۰-۵ فیصده پوری د هګیو د تولید په اندازه کی د ۱۴-۱۰ ورځو پوری کمولی منځ ته راځي. د هګیو پوستکی نازک او غیری منظم شکلونه لری او د هګیو سپین ئی اوبلنکه وي.

د مړینی درجه فرق لري اما تر ۲۵٪ پوری رسیږي. د نورو جراشيومو لکه ام-ګالیسيپتیکوم *M.gallisepticum* مداخله حالات نورهم خرابوی چه په نتیجه کی زیاتی تنفسی ستونزی او د هګیو په تولید کی پوره کم والی منځ ته راځي. هغه نژاد چه په بختورگو حمله کوي. د مړینی درجه لا نوره پورته وری.

۶. غیری معمولی موندنی

هغه آفتونه چه په تنفسی سیستم کی لیدل کېږي عبارت دی له پرسوب، خونزیزی د پروتئینی موادو موجودیت په پزه، وچه غاړه او د پپوس په نلکو کی ځینې وختونه هوائی کڅوری هم مبتلا کوي. د بختورگو زیان زیادوی. دوی کم رنګه پرسیدل او حالبینوکی د هغوي د افزایاتو تجمع او کله کله حتی د هغوي د بندیدو سبب کېږي هغه چرګان چه هکی اچوی د هګیو زیر د هغوي د بدن په خالیګاه کی لیدل کېږي او په تخمدان کی د هغوي هګی هم کله ماتېږي. د کم عمر چرګانو د تخمدان په قنات کی کڅوری یا سیستونه هم لیدل کېږي.

۷. تشخيص

خاص کلینیکی عالیم د IB په تشخيص کی پوره مرسته کوي. په لابراتواری ازمونې کی د ارګانیزم جلاکولو او سیرولوژیکی ازمونې اجراکول شامل دی. د تشخيص تفریقی په خاطر د تیفکی رنځ، انفکشیوس لارنجوتراخایتس Infectious Laryngeotrachitis او انفکشن کوریزا Infectious Coryza په نظر کی ونسی.

۸. درمنه

د IB لپاره کومه پېژندل شوی تداوى موجود نده.

۹. مخنيوي او ڪنترول

IB د مخنيوي لپاره بنه لياره حفاظتى امنيتي تدابيردي. په هغه منطقه کي چه مرض واقع شوي وي د روغو چرگانو لپاره ژوندي ضعيفه شوي واکسین باید استعمال شي. یوه نوع واکسین د بلې نوعی لپاره معافيت نه تولیدوي اما د هغه نژاد پیژندنه او د هغى په مقابل کي واکسین کول لکه چه په هغه چاپيریال کي موجود وي بنه اقتصادي او موثر اقدام دی.